

Gymnasium

Hoe het lesprogramma op het gymnasium uit ziet, leggen we hieronder uit.

Onderbouw

Klas 1 Latijn

In klas 1 start het gymnasium met Latijn. In het eerste jaar leer je over de verschillende goden die de Grieken en de Romeinen hadden, je verdiept je in godenverering (denk aan tempels en offers) en je leert over het ontstaan van Rome en het verhaal van Romulus en Remus. Daarnaast leer je in de lessen ook mythologie: misschien heb je wel eens gehoord van Daedalus en Icarus? In klas 1 maak je een begin met het leren van Latijnse woorden. Ook weet je aan het einde van klas 1 wat naamvallen zijn en vind je benamingen als *nominativus* en *accusativus* al heel gewoon. Na klas 1 heb je een goed beeld van het Latijn en weet je al heel veel over de cultuur en de mythologie.

Klas 2 Latijn

Je leert dit jaar nog meer over de stad Rome, over de goden en over de cultuur. Je leert bijvoorbeeld over de Vestaalse maagden van Rome en over de Spelen die voor het volk georganiseerd werden. Denk ook aan triomftochten, gladiatoren, voorstellingen in het Colosseum, de wagenrennen in het Circus Maximus en de theaters waar acteurs met maskers op het publiek vermaakten. Je leert ook meer over het gezinsleven van de Romeinen, over de rolverdeling tussen man en vrouw, over

de verschillen tussen rijk en arm en over de positie van de slaven (denk aan Spartacus). Aan het einde van klas 2 ken je alle naamvallen in het Latijn, kun je werkwoorden vervoegen en kun je teksten in de tegenwoordige en verleden tijd lezen.

Klas 3 Latijn

Heb je wel eens gehoord over de uitbarsting van de Vesuvius? Dit is het eerste thema van klas 3. Je leest over Pompeï, de stad die bedolven werd door de lava van de Vesuvius en leert hoe de huizen van de vroegere Romeinen eruit zagen. Rijke Romeinen versierden hun muren graag met wandschilderingen. Door opgravingen in o.a. Pompeï weten we hoe die wandschilderingen eruit zagen. Hoe bijzonder is dat! Verder leer je over verschillende plekken in een doorsnee Romeinse stad: de snackbar, de bakkerij en de vollerij. De vollerij was een kleermakerij, wasserette en winkel onder één dak. Wist je dat ze in een vollerij urine gebruikten als voorwasmiddel om hun kleding schoon te maken? leuw!

Halverwege klas 3 gaan we het hebben over Rome als wereldmacht. Het Romeinse Rijk is natuurlijk immens groot geworden, maar de Romeinen moesten daarvoor wel veel oorlogen voeren. Je vertaalt teksten over de Punische Oorlogen en leest over de strijd tussen Hannibal (die met de olifanten) en Scipio.

Aan het einde van klas 3 kun je congrueren (bijvoeglijke naamwoorden aanpassen aan zelfstandige naamwoorden), ken je het verschil tussen hoofd- en bijzinnen, ken je nog meer tijden van het werkwoord en kun je de zogenaamde A.c.I-constructie vertalen. Dat is een veelgebruikte constructie in het Latijn en betekent letterlijk: accusativus-met-infinitivus-constructie. Ben je al nieuwsgierig?

Klas 2 Grieks

Yes! Je zit in klas 2 en krijgt nu eindelijk ook Grieks ☺ Je leert het Griekse alfabet schrijven. Je oefent met de uitspraak van de letters en kunt dan al snel ook Griekse teksten voorlezen. Je maakt een begin met de Griekse grammatica en komt erachter dat het Grieks dezelfde naamvallen heeft als het Latijn (alleen ééntje minder), dus dat is handig. Dat

weet je immers al van klas 1. Je leert over namen als Kronos, Zeus, de Kyklopen, de Honderdarmers en de Titanenstrijd. Reuzespannend! De Griekse mythologie zit vol vreemde wezens: reuzen, kyklopen (die grote wezens met maar één oog), de Minotaurus (half mens, half stier) en Medusa (een mevrouw met slangen op haar hoofd). De Grieken kenden ook veel helden: Achilles, de sterkste Griekse strijder, bijvoorbeeld en Hektor, de sterke Trojaanse koningszoon. Je leert nieuwe mythen over bijvoorbeeld Jason, Herakles en Odysseus, die slimme Griek die de list van het houten paard bedacht.

Klas 3 Grieks

In klas 3 ken je al heel veel Griekse woorden en ken je de basis van de Griekse grammatica. Deze kennis kan je goed helpen bij het leren van andere talen. Je leert heel nauwkeurig te kijken naar teksten en traint daarmee je analytisch vermogen. Je verdiept je dit schooljaar in bijvoorbeeld de aoristus en de bijvoeglijke naamwoorden in het Grieks. Je maakt kennis met de filosofie van de Grieken en leert over de inzichten van filosofen als Thales en Herakleitos (met zijn beroemde idee 'παντα ρει', i.e. 'alles stroomt').

Bovenbouw

Latijn en/of Grieks

Na klas 3 kies je een profiel (Cultuur en Maatschappij, Economie en Maatschappij, Natuur en Gezondheid of Natuur en Techniek). Daarnaast kies je of je doorgaat met Grieks én Latijn of met alleen Latijn of alleen Grieks. Je kunt dan nog steeds een gymnasiumdiploma halen.

In de bovenbouw leer je in klas 4 de laatste grammatica voor Latijn en Grieks. Dat betekent dat je in klas 5 en 6 geen nieuwe grammatica of woordjes hoeft te leren. In deze twee schooljaren wordt alle grammatica voortdurend herhaald. Je leest in klas 5 en 6 namelijk originele teksten van Griekse of Romeinse schrijvers.

Klas 4 Latijn

De focus ligt dit jaar op je vertaalvaardigheid: het kunnen toepassen van alle grammatica om te komen tot een juiste Nederlandse vertaling van dat mooi opgebouwde Latijn. Je woordenschat wordt dit jaar uitgebreid en je leert de laatste grammatica. Na dit schooljaar herken je een mooie constructie als de ablativus absolutus in het Latijn en kun je uit de voeten met de conjunctivus.

Je leert over Gaius Julius Caesar, je leest over de Gallische oorlog en over de moeilijke inname van Alesia, een vestingstadje in het oosten van Frankrijk. Alesia werd door Caesar omsingeld, waarop 200.000 Galliërs Vercingetorix te hulp kwamen. Hoe zou dat aflopen? De teksten die je vertaalt gaan verder over keizers als Augustus, Tiberius, Claudius en Nero. We eindigen in klas 4 met de bloei van het Romeinse Rijk en de begrenzing daarvan, de zogenaamde *limes*. In bijvoorbeeld Nederland en Duitsland zijn fiets- en wandelroutes uitgezet die de loop van deze oude grens volgen.

Klas 5 en 6 Latijn

In klas 5 en 6 lees je originele teksten van Romeinse schrijvers. Je leest altijd verschillende genres: bijvoorbeeld poëzie van Ovidius, filosofie van Seneca en brieven van Plinius of Cicero. Bij poëzie leer je scanderen: het op een bepaalde cadans uitspreken van het Latijn. Je leert daarmee ook dat schrijvers heel goed hebben nagedacht over de woordvolgorde van hun verzen. Je leert daarnaast heel veel stijlmiddelen, zoals bijvoorbeeld een anafoor, een chiasme of een asyndeton. In de teksten van Ovidius lees je over mensen die veranderen in dieren of planten. De mythen die je geleerd hebt in de onderbouw, komen nu weer van pas.

In klas 5 en 6 oefen je met je vertaalvaardigheid en met het beantwoorden van tekstinhoudelijke vragen: vaardigheden die uiteindelijk getoetst worden op je Centraal Examen.

Klas 4 Grieks

Net als bij Latijn, rond je ook bij Grieks dit schooljaar de grammatica af. Je leert hoe je een participium moet vertalen en wat een genitivus absolutus is. Je leert hoe je een conjunctivus en een optativus moet vertalen en werkt aan je woordenschat. Je verdiept je in de opvatting van de Grieken over de Onderwereld en weet na dit schooljaar alles over de eerste Olympische Spelen die plaatsvonden in de Griekse stad Olympia. Je sluit het jaar af met het thema 'Athene' en leert over Perikles, de Akropolis en de besluitvorming en rechtspraak in Athene.

Klas 5 en 6 Grieks

Deze twee schooljaren lees je originele teksten van Griekse schrijvers. Je leest bijvoorbeeld verhalen uit de 'Ilias' of de 'Odyssee' van Homerus, een toneelstuk van Sophocles of filosofie van Plato. Je leest altijd verschillende auteurs, zodat je kennismaakt met verschillende genres.

De verhalen van Homerus ken je al uit de onderbouw. Homerus schrijft over de Trojaanse Oorlog: die lange oorlog tussen de Grieken en de Trojanen, waarin de knappe Trojaan Paris de Griekse Helena roofte waardoor sterke mannen als Achilles en Hektor het tegen elkaar moeten

opnemen. Spannende verhalen om te lezen en tegelijkertijd oefen je met je vertaalvaardigheid, scanderen, het herkennen van stijlmiddelen en het beantwoorden van tekstinhoudelijke vragen.